

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

Банки України
Асоціація “Незалежна асоціація
банків України”
Асоціація українських банків
Небанківські фінансові
установи, які здійснюють
переказ коштів у національній
валюті без відкриття рахунків
(згідно з переліком)
Форум провідних міжнародних
фінансових установ
АТ “УКРПОШТА”

Про імплементацію вимог Закону № 361-IX

Національний банк України у зв'язку з численними запитами суб'єктів первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) щодо питань здійснення переказів коштів після набрання чинності Законом України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон № 361-IX), повідомляє таке.

Згідно з Прикінцевими та перехідними положеннями Закону № 361-IX, Національний банк України (далі – Національний банк) зобов'язаний протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом (до 28 липня поточного року) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Наразі Національний банк працює над розробленням та затвердженням нормативно-правових актів з питань здійснення фінансового моніторингу у встановлені терміни, в тому числі, для небанківських фінансових установ.

При цьому, розуміючи складнощі, які можуть виникнути у СПФМ після набрання чинності Законом № 361-IX, у відповідній постанові буде передбачений перехідний період (до 01 січня 2021 року), упродовж якого

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна

Сертифікат 3122842E6867E65404000001E03000098060000

Дійсний до: 19.06.2020 15:29:36

Національний банк України

25-0006/20068

від 22.04.2020 17:17:50

СПФМ матимуть можливість привести у відповідність до законодавства свої внутрішні документи, процедури та налаштувати програмне забезпечення. Аналогічний перехідний період вже передбачений у проекті постанови щодо здійснення фінансового моніторингу, який розроблений для банків.

Що стосується занепокоєння операторів мобільного зв'язку в частині можливого перешкоджання здійсненню їх діяльності під час надання послуг неідентифікованим абонентам - користувачам мобільного зв'язку, та занепокоєння фінансових установ щодо можливості здійснення звичайних операцій - сплати за комунальні послуги, здійснення грошових переказів, сплати за товари/послуги, позиція НБУ наступна.

Відповідно до частини вісімнадцятої статті 14 Закону № 361-ІХ вимоги, передбачені цією статтею, не поширюються на випадки здійснення, зокрема:

- переказу коштів з метою сплати **податків, зборів, платежів, зборів на обов'язкове державне пенсійне та соціальне страхування, штрафних санкцій та пені за порушення законодавства до державного і місцевих бюджетів, Пенсійного фонду, на рахунки органів державної влади, органів місцевого самоврядування або переказу коштів за житлово-комунальні послуги;**
- переказу коштів на суму, що є **меншою ніж 30 тисяч гривень**, для зарахування на **рахунок отримувача виключно з метою оплати вартості товарів, робіт, послуг, погашення заборгованості за кредитом** за умови, що суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає послуги з переказу коштів отримувачу, може здійснити відстеження через отримувача за допомогою унікального облікового номера фінансової операції переказу коштів та визначити особу, яка уклала договір з отримувачем про поставку товарів, виконання робіт, надання послуг, надання кредиту;
- операцій **зняття коштів з власного рахунка;**
- переказу коштів, у разі якщо використовуються електронні платіжні засоби або електронні гроші для **оплати товарів чи послуг** і номер електронного платіжного засобу та/або наперед оплаченої картки багатоцільового використання супроводжує переказ на всьому шляху руху коштів;
- **переказів коштів готівкою** в межах України у сумі, що є **меншою ніж 5000 гривень**, та відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 5 тисяч гривень.

Правовідносини між операторами мобільного зв'язку та їх абонентами (включаючи неідентифікованих абонентів) в частині надання телекомунікаційних послуг не є предметом правового регулювання Закону № 361-ІХ. Оператори мобільного зв'язку не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

Отже, з огляду на вищезазначене, занепокоєння операторів мобільного зв'язку та фінансових установ щодо неможливості проведення вищезазначеної діяльності та операцій є необґрунтованими. Після набрання чинності Законом № 361-IX оплата товарів та послуг, у тому числі комунальних та телекомунікаційних послуг, зокрема, з використанням електронних гаманців, як і станом на сьогодні, здійснюватиметься без будь-яких обмежень.

Щодо можливості сплати за комунальні послуги, Національний банк окремо наголошує, що **сплата комунальних послуг є низькоризиковою операцією** відповідно до проведеної Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Ці операції потребують мінімальної уваги і спрощених заходів належної перевірки.

Крім цього звертаємо увагу, що користувачів технічних електронних гаманців (транзитних, аналітичних), відкриття яких не ініціюється абонентом, та які використовуються для "технічних цілей", зокрема для оплати мобільного зв'язку, розрахунків бонусними картками, тощо, і які не пов'язані з ініціацією переказів на користь інших осіб, не потребують ідентифікації та верифікації в межах Закону № 361-IX.

У той же час, що стосується користувачів електронних гаманців, відкриття яких ініціюється ними особисто та/або які пов'язані з проведенням переказів на користь інших осіб, то стосовно таких користувачів, мають виконуватися вимоги Закону № 361-IX у частині здійснення належної перевірки, в тому числі ідентифікації та верифікації.

Відповідно до вимог Закону № 361-IX, у строк до 28 липня 2020 року Національний банк України розробить і затвердить нормативно-правові акти, які урегулюють питання здійснення належної перевірки, в тому числі проведення ідентифікації та верифікації користувачів електронних гаманців. Відповідно до вимог цього положення, небанківські фінансові установи зможуть привести ідентифікацію існуючих користувачів електронних гаманців у відповідність до вимог Закону № 361-IX до 01 січня 2021 року. При цьому, враховуючи перехідний період, до затвердження НБУ відповідних нормативно-правових актів СПФМ можуть здійснювати верифікацію та ідентифікацію користувачів електронних гаманців у відповідності з власними внутрішніми процедурами та з урахуванням вимог Закону № 361-IX.

Разом з цим Національний банк закликає СПФМ не зволікати та впродовж перехідного періоду забезпечити розроблення внутрішніх процедур із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення відповідно до вимог Закону № 361-IX та налаштування відповідного програмного забезпечення.

Національний банк під час здійснення нагляду, розглядаючи питання щодо необхідності застосування заходів впливу до СПФМ за порушення вимог

Закону № 361-IX, буде враховувати наявність перехідного періоду та здійснюватиме адекватні й виважені дії. Такий підхід попередньо узгоджений Національним банком з іншими державними органами та підтримується ними.

Перший заступник Голови
Національного банку України

Катерина РОЖКОВА